

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Druk nr 2609
Warszawa, 10 lipca 2014 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o powszechnym
obowiązku obrony Rzeczypospolitej
Polskiej oraz niektórych innych ustaw.**

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania mojego stanowiska w toku prac nad projektem ustawy upoważniam Pana Stanisława Kozieja Sekretarza Stanu - Szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

Łączę wyrazy szacunku

(-) Bronisław Komorowski

USTAWA

z dnia 2014 r.

o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1

W ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 461, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4a:

a) w ust. 1 po pkt 4 dodaje się pkt 4a i 4b w brzmieniu:

„4a) w razie zbrojnej napaści na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej postanawia, na wniosek Rady Ministrów, o dniu, w którym rozpoczyna się czas wojny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W tym samym trybie postanawia o dniu, w którym czas wojny kończy się;

4b) kieruje obroną państwa, we współdziałaniu z Radą Ministrów, z chwilą mianowania Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i przejęcia przez niego dowodzenia;”,

b) dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Postanowienia, o których mowa w ust. 1 pkt 4a, niezwłocznie ogłasza się w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

1b. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej kieruje obroną państwa w zakresie dotyczącym użycia Sił Zbrojnych przy pomocy Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.”;

2) w art. 5 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) zatwierdza, na wniosek Ministra Obrony Narodowej, w drodze postanowienia:

a) narodowe plany użycia Sił Zbrojnych do obrony państwa,

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, ustawę z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, ustawę z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawę z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1101, poz. 1407 i poz. 1445 oraz z 2013 r. poz. 852 i poz. 1355.

b) organizację i zasady funkcjonowania wojennego systemu dowodzenia Siłami Zbrojnymi.”;

3) po art. 5 dodaje się art. 5a w brzmieniu:

„Art. 5a. 1. Osoba, o której mowa w art. 5 pkt 1a, przygotowuje się do realizacji zadań wynikających z kompetencji Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych, do czasu mianowania Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych lub wskazania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej innej osoby przewidzianej do mianowania na to stanowisko.

2. Przygotowania, o których mowa w ust. 1, obejmują w szczególności udział w strategicznych grach i ćwiczeniach obronnych, planowaniu użycia Sił Zbrojnych do obrony państwa oraz w przygotowywaniu wojennego systemu dowodzenia Siłami Zbrojnymi.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, właściwe podmioty i ich zadania w zakresie przygotowania osoby, o której mowa w art. 5 pkt 1a, do objęcia stanowiska Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych oraz sposób jej udziału w tych przygotowaniach, uwzględniając uprawnienia tych podmiotów do realizacji zadań związanych z obroną państwa oraz potrzebę zapewnienia warunków przygotowania tej osoby do realizacji zadań wynikających z kompetencji Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych.”;

4) w art. 11b w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) planowanie, organizowanie i prowadzenie operacji w ramach użycia Sił Zbrojnych do czasu mianowania Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i przejęcia przez niego dowodzenia;”;

5) w art. 109a:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Z dniem ogłoszenia mobilizacji lub z dniem, w którym rozpoczyna się czas wojny, określonym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 4a, dowódca jednostki wojskowej rozwiązuje stosunek pracy z pracownikiem tej jednostki, któremu nie nadano pracowniczego przydziału mobilizacyjnego. Pracownikowi temu wypłaca się świadczenia należne pracownikom z tytułu rozwiązania z nimi stosunku pracy z przyczyn dotyczących pracodawcy.”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Do osób świadczących po ogłoszeniu mobilizacji, w stanie wojennym lub w dniu, w którym rozpoczyna się czas wojny, określonym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 4a, pracę w jednostkach wojskowych na podstawie pracowniczego przydziału mobilizacyjnego, w tym w zakresie ich

obowiązków i uprawnień, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące osób pełniących służbę w jednostkach zmilitaryzowanych. Do osób tych nie stosuje się przepisów dotyczących powszechnego obowiązku wykonywania pracy, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 156, poz. 1301, z 2003 r. Nr 228, poz. 2261, z 2004 r. Nr 107, poz. 1135, z 2011 r. Nr 222, poz. 1323 oraz z 2014 r. poz. 498).”;

6) art. 110 otrzymuje brzmienie:

„Art. 110. Żołnierze odbywający czynną służbę wojskową w dniu ogłoszenia mobilizacji i w dniu, w którym rozpoczyna się czas wojny, określonym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 4a, a także żołnierze powołani do tej służby na podstawie art. 109 i art. 109a ust. 2 pozostają w czynnej służbie wojskowej do czasu zwolnienia.”;

7) w art. 247 skreśla się ust. 1.

Art. 2

W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.³⁾) w art. 31a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Policjanci pozostający w stosunku służbowym w dniu ogłoszenia mobilizacji lub w dniu, w którym rozpoczyna się czas wojny, określonym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 4a ustawy, o której mowa w ust. 1, stają się z mocy prawa policjantami pełniącymi służbę w czasie wojny i pozostają w tej służbie do czasu zwolnienia.”.

Art. 3

W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, z późn. zm.⁴⁾) w art. 33a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 627, 664, 908, 951 i 1529, z 2013 r. poz. 628, 675, 1351, 1635 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 24, 486, 502, 538 i 616. Tekst jednolity nie uwzględnia zmian ogłoszonych w Dz. U. z 2011 r. Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 117, poz. 677, Nr 170, poz. 1015, Nr 171, poz. 1016 i Nr 230, poz. 1371, z 2012 r. poz. 627, 664, 769 i 951, z 2013 r. poz. 628, 675, 829, 1351 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 463, 486, 502, 616 i 619.

„2. Funkcjonariusze pozostający w stosunku służbowym w dniu ogłoszenia mobilizacji lub w dniu, w którym rozpoczyna się czas wojny, określonym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 4a ustawy, o której mowa w ust. 1, stają się z mocy prawa funkcjonariuszami pełniącymi służbę w czasie wojny i pozostają w tej służbie do czasu zwolnienia.”.

Art. 4

W ustawie z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 156, poz. 1301, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 10 skreśla się ust. 1;
- 2) w art. 16 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Naczelnny Dowódca Sił Zbrojnych dowodzi Siłami Zbrojnymi oraz innymi jednostkami organizacyjnymi, podporządkowanymi mu na podstawie decyzji Ministra Obrony Narodowej, stosownie do potrzeb obrony państwa.”.

Art. 5

W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2014 r. poz. 173, 502 i 616) art. 35 otrzymuje brzmienie:

„Art. 35. Funkcjonariusze pozostający w stosunku służbowym w dniu ogłoszenia mobilizacji lub w dniu, w którym rozpoczyna się czas wojny, określonym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 4a ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 461, z późn. zm.⁶⁾), stają się z mocy prawa funkcjonariuszami pełniącymi służbę w czasie wojny i pozostają w tej służbie do czasu zwolnienia.”.

Art. 6

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 228, poz. 2261, z 2004 r. Nr 107, poz. 1135, z 2011 r. Nr 222, poz. 1323 oraz z 2014 r. poz. 498.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1101, poz. 1407 i poz. 1445 oraz z 2013 r. poz. 852 i poz. 1355.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa dotycząca zmiany *ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw*, ma na celu skorelowanie regulacji odnoszących się do funkcjonowania państwa w warunkach zagrożenia wojennego z przyjętą przez Sejm w dniu 21 czerwca 2013 r. zasadniczą reformą systemu kierowania i dowodzenia Siłami Zbrojnymi. Projekt ten wychodzi jednocześnie naprzeciw złożonej przez Ministra Obrony Narodowej i Szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego, w toku prac parlamentarnych nad systemem kierowania i dowodzenia Siłami Zbrojnymi przy *ustawie o zmianie ustawy o urzędzie Ministra Obrony Narodowej oraz niektórych innych ustaw*, deklaracji przygotowania inicjatywy legislacyjnej, zmierzającej do dokonania w tym obszarze funkcjonowania państwa niezbędnych uzupełnień.

Pierwszą ze zmian proponowanych w ustawie jest propozycja określenia ram czasowych obowiązywania „czasu wojny” na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W polskim prawodawstwie pojęcie „czas wojny” występuje w około 40 ustawach oraz w 70 rozporządzeniach. Warto podkreślić, że ustawy te dotyczą wielu obszarów działalności państwa. Odnoszą się bowiem nie tylko do działalności organów administracji publicznej, ale również do przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych, organizacji społecznych oraz osób fizycznych.

Jako przykład tego rodzaju regulacji należy wskazać przede wszystkim przepisy zawarte w art. 134 ust. 4 oraz w art. 175 ust. 2 Konstytucji RP, które warunkują konieczność mianowania Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych oraz możliwość ustanowienia sądów wyjątkowych i trybu doraźnego od zaistnienia „czasu wojny”, czy też przepisy *ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP*, przewidujące na „czas wojny” włączenie Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego w skład Sił Zbrojnych, jak również szczególne zasady pełnienia służby wojskowej i szczególny charakter świadczeń na rzecz obrony.

Regulacje dotyczące „czasu wojny” budzą szereg wątpliwości interpretacyjnych, szczególnie w zakresie przedziału czasowego, w którym powinny one obowiązywać. Wpływa to w niekorzystny sposób na praktyczne ich stosowanie, co uzewnętrzniło się podczas ćwiczeń dotyczących kierowania państwem w sytuacjach szczególnego zagrożenia.

Analiza prawna poruszonego problemu jednoznacznie wskazuje, że pojęcie „czas wojny” nie jest tożsamy zarówno z terminem „stan wojny” (art. 116 Konstytucji RP) jak i z terminem „stan wojenny” (art. 229 Konstytucji RP).

„Czas wojny” to termin odnoszący się zasadniczo do czasu rzeczywistych działań wojennych (konfliktu zbrojnego na dużą skalę prowadzonego na terytorium naszego państwa). Jednocześnie jest to pojęcie ustawowe warunkujące stosowanie określonych mechanizmów prawnych, niezwykle istotnych z punktu widzenia bezpieczeństwa państwa, ale także wolności, praw i obowiązków obywateli. W praktyce może to rodzić szereg problemów decyzyjnych, gdyż trudno jednoznacznie stwierdzić, w którym dokładnie momencie mamy do czynienia z początkiem i końcem „czasu wojny”. W konsekwencji, istnieje potrzeba precyzyjnego określenia, co w praktyce oznacza termin „czas wojny”, bowiem ma to fundamentalne znaczenie w przypadku konieczności podwyższenia gotowości obronnej państwa i prowadzenia wojny oraz realizacji kompetencji poszczególnych organów państwa, a także ochrony praw oraz realizacji obowiązków obywateli.

Biorąc za podstawę treść art. 126 ust. 2 Konstytucji, wyrażającą ustrojową funkcję Prezydenta RP jako strażnika suwerenności i bezpieczeństwa państwa oraz nienaruszalności i niepodzielności jego terytorium, w projekcie przewiduje się, że Prezydent RP, na wniosek Rady Ministrów, będzie postanawiał o dniu rozpoczęcia i dniu zakończenia „czasu wojny” (dodawany art. 4a ust. 1 pkt 4a w *ustawie o powszechnym obowiązku obrony RP*). Przewiduje się, że przesłanką wydania postanowienia o dniu rozpoczęcia „czasu wojny” będzie zbrojna napaść na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wprowadzenie tego przepisu pozwoli w sposób precyzyjny wskazać przedział czasowy, w którym do podwyższenia gotowości obronnej państwa oraz realizacji kompetencji poszczególnych organów, a także egzekwowania praw i obowiązków obywateli związanych z obroną państwa (art. 85 ust. 1 Konstytucji RP) będą stosowane przepisy mające obowiązywać w „czasie wojny”.

W projekcie przewiduje się, że wyżej wymienione postanowienia Prezydenta RP podlegałyby niezwłocznemu ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie bowiem z regulacjami zawartymi w *ustawie z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych*, w Dzienniku Ustaw ogłasza się akty prawne dotyczące w szczególności stanu wojny i zawarcia pokoju, powszechnej lub częściowej mobilizacji i użycia Sił Zbrojnych do obrony Rzeczypospolitej Polskiej (art. 9 ust. 2 ustawy). Postanowienie Prezydenta RP o dniu, w którym rozpoczyna się czas wojny na terytorium RP, a także postanowienie o dniu, w którym czas wojny się kończy – jako dotyczące tej samej materii – powinno być ogłaszane również w Dzienniku Ustaw. Należy

dodać, że wprowadzenie takiej regulacji w *ustawie o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej* jest dopuszczalne w świetle art. 9 ust. 3 wskazanej wyżej *ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych*, zgodnie z którym w Dzienniku Ustaw ogłasza się także inne akty prawne, jeżeli odrębne ustawy tak stanowią.

Ponadto, w art. 4a *ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP*, proponuje się dodać przepis (ust. 1 pkt 4b) uprawniający Prezydenta RP do kierowania obroną państwa z chwilą mianowania i przejęcia dowodzenia przez Naczelnego Dowódcę Sił Zbrojnych, podległego bezpośrednio Prezydentowi RP.

Rozwiązanie to w sposób logiczny wiąże kompetencje Prezydenta RP dotyczące kierowania obroną państwa z możliwością ich realizacji, które zapewnia mu Naczelny Dowódca Sił Zbrojnych, będący w istocie organem wykonawczym Prezydenta RP w tym obszarze.

Druga zmiana zawarta w art. 4a *ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP* (dodawany ust. 1b) ma na celu umożliwienie Prezydentowi RP korzystania z pomocy kompetentnego organu, który będzie mu doradzał w procesie kierowania obroną państwa. Przewiduje się, że organem tym będzie Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.

Powyższe rozwiązania zapewnią jednolity model kierowania przez Prezydenta RP obroną państwa, realizowany we współdziałaniu z Radą Ministrów, niezależnie od tego czy kierowanie to będzie realizowane w warunkach stanu wojennego, czy też bez jego wprowadzenia.

W projekcie proponuje się uzupełnienie treści art. 5 *ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej* określającego sposób sprawowania przez Prezydenta RP zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi o kompetencje w zakresie zatwierdzania, na wniosek Ministra Obrony Narodowej, w drodze postanowienia, narodowych planów użycia Sił Zbrojnych do obrony państwa oraz organizacji i zasad funkcjonowania wojennego systemu dowodzenia Siłami Zbrojnymi. Są to podstawy rozstrzygnięć przygotowywanych już w czasie pokoju, a warunkujących realizację kompetencji Prezydenta RP w zakresie kierowania obroną państwa. Skoro bowiem organ ten posiada takie uprawnienia to w konsekwencji powinien mieć wpływ na treść najważniejszych dokumentów dotyczących obrony państwa i użycia Sił Zbrojnych.

Projekt zawiera także propozycję dookreślenia (poprzez dodanie art. 5a w *ustawie o powszechnym obowiązku obrony RP*) prawnej pozycji osoby wskazanej przez Prezydenta RP (na wniosek Prezesa Rady Ministrów) przewidzianej do mianowania na stanowisko Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych. Zakłada się, że osoba ta będzie przygotowywana do

realizacji zadań wynikających z kompetencji Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych. Jednocześnie – wychodząc naprzeciw postulatam zgłaszanym podczas prac parlamentarnych nad ustawą reformującą system kierowania i dowodzenia w Siłach Zbrojnych - proponuje się, aby osoba ta wykonywała czynności związane z przygotowywaniem się do pełnienia tej funkcji do czasu mianowania Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych (niezależnie, czy zostanie mianowana ta, czy też inna osoba) albo wskazania (w takim samym trybie) innej osoby przewidzianej do mianowania na stanowisko Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych. Przewiduje się, że przygotowania te powinny obejmować w szczególności udział w najważniejszych przedsięwzięciach związanych obroną państwa, tj.: strategicznych grach i ćwiczeniach obronnych, planowaniu użycia Sił Zbrojnych do obrony państwa oraz w przygotowywaniu wojennego systemu dowodzenia Siłami Zbrojnymi.

Ponadto proponuje się, aby Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określiła właściwe podmioty i ich zadania w zakresie przygotowania osoby wskazanej przez Prezydenta RP do mianowania na Naczelnego Dowódcę Sił Zbrojnych, a także sposób jej udziału w tych przygotowaniach. Rada Ministrów określając właściwe podmioty powinna kierować się przesłanką, iż mają to być organy i instytucje realizujące zadania związane z przygotowaniem państwa do obrony i zapewniające warunki do jej prowadzenia. W procesie przygotowania osoby przewidzianej na stanowisko Naczelnego Dowódcy powinny zatem uczestniczyć, oprócz Ministra Obrony Narodowej i podległych mu organów wojskowych, również inne podmioty właściwe w sprawach przygotowań obronnych (transportu, łączności, zdrowia, stanowisk kierowania na potrzeby obronne państwa). Ich zadaniem powinno być w szczególności zapoznanie osoby przygotowywanej z odpowiednimi dokumentami i procedurami odnoszącymi się do problematyki związanej z przygotowaniem obronnymi i obroną państwa oraz zagwarantowanie jej udziału w przedsięwzięciach dotyczących przygotowania państwa do obrony (w tym w ćwiczeniach obronnych).

Określenie sposobu udziału tej osoby w przygotowaniach powinno obejmować w szczególności uczestnictwo we wspomnianych wyżej przedsięwzięciach związanych z obroną państwa, w tym występowanie podczas strategicznych gier i ćwiczeń obronnych w roli Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych, jak też uczestniczenie w planowaniu użycia Sił Zbrojnych do obrony państwa oraz w przygotowywaniu wojennego systemu dowodzenia Siłami Zbrojnymi. Osoba ta powinna zapoznawać się z w/w dokumentami i procedurami, mieć możliwość wyrażania o nich opinii, w tym przedstawiania ewentualnych propozycji ich zmian.

Rada Ministrów powinna także uwzględnić w rozporządzeniu potrzebę zapewnienia przez wskazane podmioty warunków (technicznych i organizacyjnych) przygotowania tej osoby do realizacji pozostałych zadań wynikających z kompetencji Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych.

Przewiduje się również doprecyzowanie treści art. 11b ust. 2 pkt 1, określającego zakres działania Dowódcy Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych poprzez wskazanie, że planowanie, organizowanie i prowadzenie operacji w ramach użycia Sił Zbrojnych będzie realizowane przez ten organ jedynie do czasu przejęcia dowodzenia przez Naczelnego Dowódcę Sił Zbrojnych.

Kolejne zmiany w *ustawie o powszechnym obowiązku obrony RP* są konsekwencją proponowanego określenia obowiązywania „czasu wojny” i zmierzają do ujednoczenia stosowanych w tym zakresie pojęć (art. 109a ust. 4 i 6 oraz art. 110).

Proponuje się również uchylenie w tej ustawie ust. 1 w art. 247, stanowiącego, że „w czasie obowiązywania stanu wojennego stosuje się w zakresie obowiązku służby wojskowej, służby w obronie cywilnej i służby w jednostkach zmilitaryzowanych oraz świadczeń na rzecz obrony przepisy obowiązujące w czasie wojny, jeżeli Prezydent wprowadzając stan wojenny nie postanowi inaczej”. Przepis ten w praktyce pozwala na stosowanie w czasie stanu wojennego niektórych (bardzo istotnych z punktu widzenia obywateli) przepisów mających obowiązywać w czasie wojny. W sytuacji, gdy Prezydent RP w czasie stanu wojennego, w razie zbrojnej napaści na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, określi (zgodnie z dodawanym art. 4a ust. 1 pkt 4a) dzień, w którym rozpocznie się czas wojny, od tego dnia będą obowiązywać przepisy odnoszące się do czasu wojny. W konsekwencji nie ma potrzeby, aby obowiązywała regulacja zawarta w art. 247 ust. 1. Innym argumentem przemawiającym za rezygnacją z tego przepisu jest okoliczność, że stan wojenny może zostać wprowadzony w przypadku udzielenia przez Polskę pomocy w ramach sojuszu wojskowego. Wówczas z mocy prawa obowiązywałyby przepisy odnoszące się do czasu wojny (chyba że Prezydent RP postanowi inaczej).

W projekcie proponuje się także dokonanie zmiany ustaw: o *Policji*, o *Straży Granicznej* i o *Służbie Więziennej*, które mają na celu zastąpienie terminu „wybuch wojny” pojęciem „czas wojny” (dzień rozpoczęcia i zakończenia będzie określał Prezydent RP na podstawie dodawanego art. 4a ust. 1 pkt 4a *ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP*).

Następne zmiany dotyczą *ustawy o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej*. Pierwsza z nich polega na skreśleniu ust. 1 w art. 10, co jest

konsekwencją propozycji wprowadzenia do *ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP* pkt 4b w art. 4a w ust. 1, powierzającego Prezydentowi RP (we współdziałaniu z Radą Ministrów) uprawnienie do kierowania obroną państwa z chwilą mianowania Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i przejęcia przez niego dowodzenia.

Druga zmiana ma na celu doprecyzowanie przepisu odnoszącego się do Sił Zbrojnych, którymi dowodzi Naczelny Dowódca Sił Zbrojnych (art. 16 ust. 2). Obowiązujące brzmienie tego przepisu, od czasu uchwalenia *ustawy o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej* powoduje wątpliwość, czy Naczelny Dowódca Sił Zbrojnych dowodzi całymi Siłami Zbrojnymi, czy tylko ich częścią. W projekcie wskazuje się, że organ ten będzie dowodził tymi Siłami Zbrojnymi oraz innymi jednostkami organizacyjnymi, które zostaną mu podporządkowane decyzją Ministra Obrony Narodowej, na potrzeby związane z obroną państwa. Celem tej regulacji jest doprecyzowanie zakresu dowodzenia sprawowanego przez Naczelnego Dowódcę Sił Zbrojnych, które powinno być zależne od strategicznych potrzeb obrony państwa, a jednocześnie mieścić się w zakresie kompetencji Prezydenta RP związanych z kierowaniem obroną państwa. Zadaniem Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych podporządkowanego bezpośrednio Prezydentowi RP jest bowiem prowadzenie operacji obronnej w celu odparcia zbrojnej napaści wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W podporządkowaniu tego Dowódcy powinny zatem pozostawać jedynie te wojska oraz jednostki organizacyjne, które są niezbędne do prowadzenia działań o takim charakterze.

Pozostałe zadania Sił Zbrojnych będą w dalszym ciągu należeć do właściwości Ministra Obrony Narodowej.

W toku prac nad projektowaną ustawą przeprowadzono konsultacje, m.in. z Ministerstwem Obrony Narodowej, przedstawicielami sejmowej i senackiej komisji obrony narodowej oraz klubów parlamentarnych. Główne założenia projektu zostały omówione z ekspertami z zakresu obronności i funkcjonowania sił zbrojnych.

Wejście w życie projektowanej ustawy nie pociąga za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa.

Projekt ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.